

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag
Noerhte-Trööndelagen fylhkenålma

Forvaltningsplan for Koltjønndalen naturreservat i Meråker kommune, 2016 - 2026

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag

miljøvernavdelingen

RAPPORT

2016 - 4

TITTEL:

Forvaltningsplan for Koltjønndalen naturreservat i Meråker kommune, 2016 - 2026

DATO:

15. mars 2016

FORFATTER:

Marie Uhlen Maurset

ANT. SIDER:

37

Refereres som: Maurset, M. U. 2016. Forvaltningsplan for Koltjønndalen naturreservat i Meråker kommune, 2016 - 2026. Fylkesmannen i Nord-Trøndelag, Miljøvernavdelingen. Rapport 2016-4. 37 s.

AVDELING/ENHET

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag,
Miljøvernavdelingen

ANSV. SIGN:

Bjørnar Wiseth (sign)
(Miljøverndirektør)

EKSTRAKT

Forvaltningsplanen er utformet med tanke på å rettlede forvaltningen av naturreservatet slik at verneformål og verneverdiene opprettholdes. Planen er utformet i samsvar med verneforskriften, der forvaltningsutfordringer, saksbehandlingsrutiner og retningslinjer for brukerinteresser står beskrevet i forvaltningsplanen. Forvaltningsplanen skal være et praktisk hjelpemiddel for forvaltningsmyndigheten og gi forutsigbarhet til brukere av området.

Stikkord: Koltjønndalen.
naturreservat. Meråker.
naturforvaltning.

Innhold

Forord	4
1 Innledning	5
1.1 Verneformål	5
1.2 Områdebeskrivelse	5
1.2.1 Natur	6
1.2.2 Geologi	7
2 Naturmangfoldloven	7
3 Historikk	8
3.1 Verneprosess	8
3.1.1 Skogvern i Norge	8
3.1.2 Opprettelsen av Koltjønndalen naturreservat	8
3.2 Brukshistorie	9
4 Dagens status	9
4.1 Kunnskapsstatus	10
4.2 Verneverdier	10
4.2.1 Arter	10
4.2.2 Kjerneområder	11
4.3 Bruk av området	13
5 Forvaltning av Koltjønndalen naturreservat	14
5.1 Trusler mot verneverdiene	14
5.2 Forvaltningsutfordringer	15
5.3 Oppsyn og tiltak	15
5.3.1 Skjøtsel	16
5.4 Retningslinjer for brukerinteresser	17
5.4.1 Reindrift og samiske interesser	17
5.4.2 Landbruk	19
5.4.3 Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk (NTE)	20
5.4.4 Hytter og setrer	20
5.4.5 Jakt og fiske	22
5.4.6 Friluftsliv	22
6 Saksbehandling	24
6.1 Dispensasjonssøknader	24

Forvaltningsplan for Koltjønndalen naturreservat

6.1.1 Vurdering av dispensasjonssøknader	24
6.1.2 Retningslinjer for dispensasjonssøknader	25
6.2 Miljørettslige prinsipper ved saksbehandling	25
7 Kilder	26
Vedlegg 1. Verneforskrift	28
Vedlegg 2. Artsmangfold	33
Vedlegg 3. Beskrivelse av kjerneområdene i Koltjønndalen naturreservat	34
Vedlegg 4. Bruk av naturmangfoldlovens prinsipper i utformingen av forvaltningsplanen	35

Forkortelser:

FMNT – Fylkesmannen i Nord-Trøndelag

SNO – Statens naturoppsyn

Forord

Koltjønndalen ble fredet første gang i 1984 som «Koltjerndalen plante- og fuglefredningsområde». Verneområdet ble utvidet sørover mot Fjergen i 2011, og fikk da navnet «Koltjønndalen naturreservat».

Arbeidet med forvaltningsplanen startet med et oppstartsmøte i Meråker 3. mai 2012. På møtet ble det opprettet en referansegruppe til hjelp under utarbeidelsen av forvaltningsplanen. Referansegruppa har bestått av representanter fra AS Meraker Brug, Meraker Jæger- og fiskeforening og Feren reinbeitedistrikt.

Formålet med opprettelsen av Koltjønndalen naturreservat er å bevare et lite påvirket område gammel naturskog i naturlig dynamikk, der det også inngår våtmarksområder. Området har stor verdi for biologisk mangfold. Forvaltningsplanen skal fungere som et praktisk hjelpemiddel for forvaltningsmyndigheten, ved å rettlede forvaltningen slik at verneformål og verneverdier opprettholdes. Forvaltningsplanen skal videre gi gode saksbehandlingsrutiner og forutsigbarhet til brukere av området. Forvaltningsplanen er utarbeidet innenfor verneforskriftens rammer og er ikke et juridisk bindende dokument i seg selv, men skal avklare håndteringen av verne- og brukerinteresser. Forvaltningsplanen skal revideres hvert 10. år, men kan revideres tidligere ved behov.

Forsidefoto av Eldar Ryan.

1 Innledning

1.1 Verneformål

Verneformålet til Koltjønndalen naturreservat (ifølge verneforskriften § 1, vedlegg 1)

Formålet med naturreservatet er å verne et lite påvirket område med gammel naturskog under naturlig dynamikk, våtmarksområder og myrområder i mosaikk med skog. Med sin variasjon i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser har området særlig betydning for naturmangfold.

Blant skogtypene i området er kompakt gammel granskog, furuskog med innslag av svært gamle trær, samt innslag av rike skogtyper og sumpskog.

Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnlaget.

Koltjønndalen naturreservat ble vernet ved kongelig resolusjon 16. desember 2011, i medhold av naturmangfoldloven. Formålet med vernet er å bevare et lite påvirket område med naturskog, der både våtmark- og varierte skogstyper inngår.

1.2 Områdebeskrivelse

Koltjønndalen naturreservat ligger i Meråker kommune og dekker et areal på 56 571 dekar. Naturreservatet ligger rundt østenden av Fjergen og strekker seg rundt Koltjønndalen nordover til Storkjølhaugen (høyeste fjell i Meråker kommune, 1248 m.o.h.).

Naturreservatet berører gnr./bnr. 45/1 og 49/1 i Meråker kommune, hvor AS Meraker Brug er grunneier.

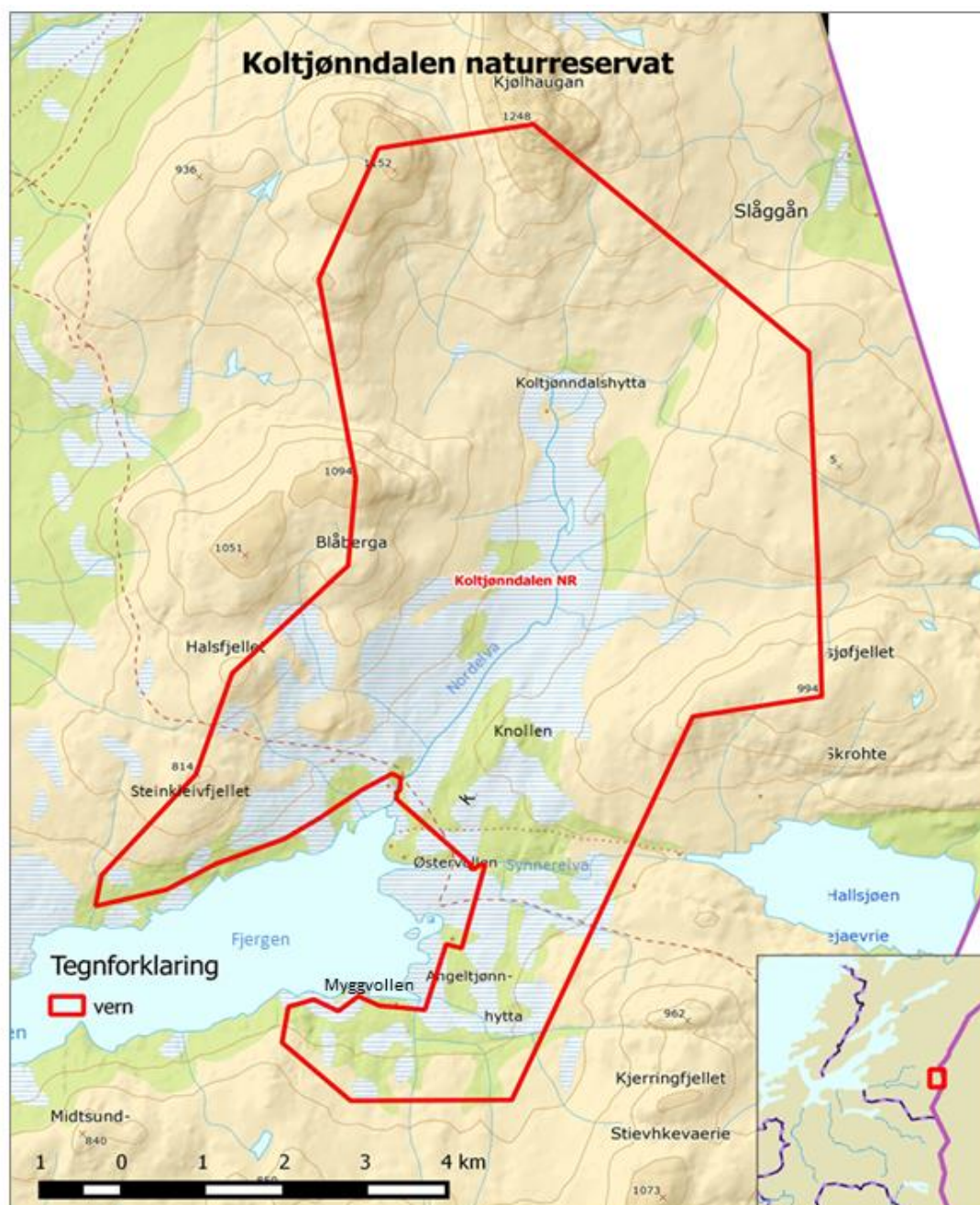
Koltjønndalen ble fredet første gang i 1984, den gang som «Koltjerndalen plante- og fuglefredningsområde». Verneområdet ble i 2011 utvidet sørover mot Fjergen, og ble da vernet som naturreservat.

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag (FMNT) har forvaltningsansvaret for Koltjønndalen naturreservat.

Tekniske inngrep og spor etter mennesker

- Hytte i Koltjønndalen.
- Distriktshytte, reingjerde og bru over Synnerelva.
- Bru over Nordelva.
- Merket turløype til NTT-hytte på Øst-Fjergen

Figur 1. Koltjønndalen naturreservat i Meråker kommune. Grensen for naturreservatet er markert i rødt.

1.2.1 Natur

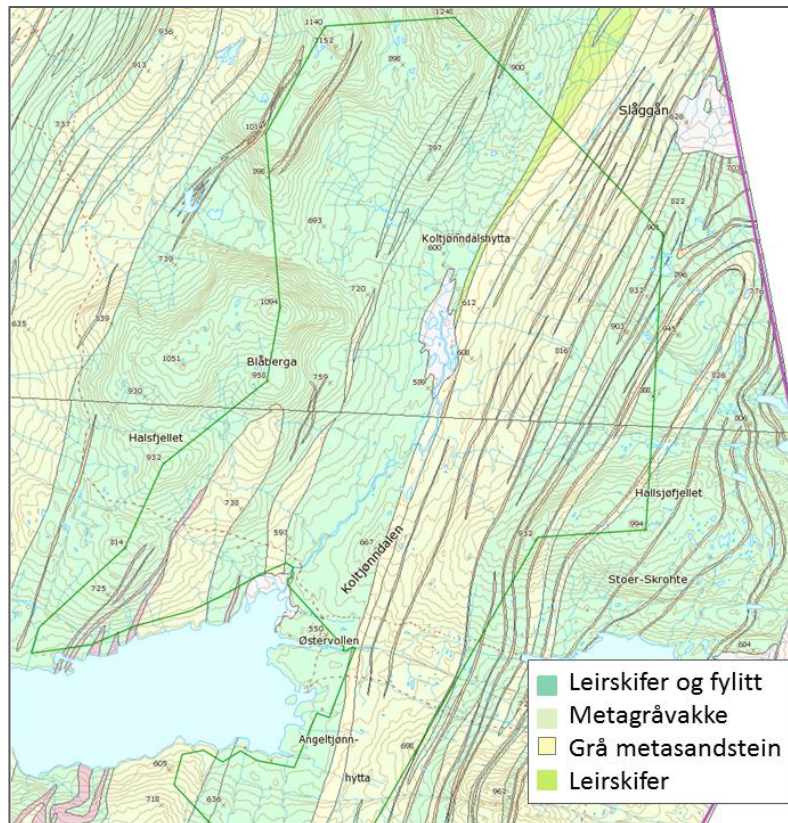
Koltjønndalen ligger i nordboreal- og alpin vegetasjonssone (524 – 1248 m.o.h.), og i svakt oseanisk vegetasjonsseksjon (Moen 1998). Området har en variert natur. Selve Koltjønndalen er en fjelldal omgitt av fjelltopper av alpin karakter, deriblant Kjølhaugen på 1248 m.o.h. Dalen består av myr- og våtmarksmosaikk, med tette granbestander i den nederste delen (Miljødirektoratet 2015). Vegetasjonen i den søndre delen av naturreservatet (øst for Fjergen) er også variert, der både rike- og fattige vegetasjonstyper forekommer. Ulike myrutforminger utgjør en stor del av arealet, da hovedsakelig fattige typer og intermedier fastmattemyr. Rikere myrutforminger er å finne i bratt terreng (spesielt under Knollen og Steinkleivfjellet), langs fuktsig og i myrkanter. Skogen består hovedsakelig av blåbærskog og småbregneskog, men urterike partier opptrer også relativt

hyppig. Dette gjelder særlig i området over Knollen, mellom Nordelva og Synnerelva (Klepsland 2008).

1.2.2 Geologi

Berggrunnen i Koltjønndalen består av relativt mineralrike og lettforvitrelige bergarter, noe som gir gunstige forhold for en del mineralkevende plantearter (Klepsland 2008).

Berggrunnen består av en blanding av både leirskifer, fyllitt, metagråvakke (sandstein med mye feltspat og leire), siltstein og sandstein, men domineres av leirskifer og fyllitt (ngu 2015).

Figur 2. Berggrunnskart for Koltjønndalen naturreservat. Berggrunnsdata er hentet fra nasjonal berggrunnsdatabase (ngu 2015).

2 Naturmangfoldloven

Koltjønndalen naturreservat er vernet med hjemmel i naturmangfoldloven § 34 (forskrifter om verneområder), § 37 (naturreservater) og § 62 (myndighet etter loven). Kapittel II i naturmangfoldloven inneholder alminnelige bestemmelser om bærekraftig bruk i naturen. Dette inkluderer forvaltningsmål for naturtyper og økosystemer (§ 4) samt forvaltningsmål for arter (§ 5). Disse prinsippene er også gjeldende innenfor verneområder.

Naturmangfoldloven §§ 8-12 skal (i henhold til § 7) legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, herunder arbeidet med forvaltningsplaner. I vedlegg 4 står det beskrevet hvordan disse prinsippene er brukt i utformingen av forvaltningsplanen.

3 Historikk

3.1 Verneprosess

I forbindelse med opptrappingen av skogvernet tidlig på 2000-tallet, ble området øst for Fjergen undersøkt som et mulig suppleringsområde til Koltjerndalen fugle- og plantefredningsområde. Dette området ble tilbudt gjennom ordningen med frivillig vern og det ble gjort naturfaglige registreringer for å undersøke og vurdere verneverdiene i området.

3.1.1 Skogvern i Norge

Omtrent 60 % av Norges kjente fastlandsarter, samt 50 % av artene på rødlista, er knyttet til skog. Hogst er en av de sterkeste negative påvirkningene på rødlistearter i skog, og fragmentering av skogsområder skaper forflytningsproblemer for mange arter (Gjerde mfl. 2010). Store, intakte skogsområder er nødvendig for å bevare kontinuitet i skogens aldersfaser og nedbrytningsfaser, noe som er viktig for å bevare det biologiske mangfoldet i skogen (Framstad mfl. 2002). Skogvern er derfor viktig for å bevare rødlista arter og hindre tap av biologisk mangfold.

3.1.2 Opprettelsen av Koltjønndalen naturreservat

Koltjerndalen fugle- og plantefredningsområde ble opprettet i 1984, men i 2011 ble området utvidet til å omfatte skogsområdet øst for Fjergen. Området fikk da status som naturreservat, og utvidelsesarealet er vurdert som regionalt verneverdig. Klepsland (2008) påpekte at vern av hele dalgryta rundt Østre Fjergen er positivt for å ta vare på naturverdiene i området, da det store området gjør at naturlige økologiske prosesser kan foregå upåvirket.

Figur 3. Koltjønndalen naturreservat. Foto: Eldar Ryan, FMNT.

3.2 Brukshistorie

Gamle setervoller

Det har foregått seterdrift i Koltjønndalen. Det finnes spor etter to gamle setervoller, der begge ligger langs Nordelva. Innervollen (Koltjønndalsvollen) er den nordligste av disse setervollene (figur 4). Den ligger rett ved Blankøyhølen, en stor høl i Nordelva. Hvervavollen er den andre setervollen. Denne ligger lenger sør, på nordsida av Nordelva, og omtrent rett nord for Knollen. Disse setervollene var i drift frem til begynnelsen på 1890-tallet. Koltjønndalen har også blitt brukt som ferdselsvei til en setervoll ved Slåggån (Hegseth, under trykking).

Figur 4. Innervollen i Koltjønndalen. Blankhølen og Knollen (høyre) sees i bakgrunnen. Foto: Karl Hegseth.

Skogdrift

Skogsområdet rundt Fjergen er tydelig preget av skogbruk. I området sørøst for Angeltjønnytta er skogen relativt ung og preget av flatehogst på 40- og 50-tallet. Områdene nærmest Fjergen er tydeligst preget av harde gjennomhogster, men spor etter plukkhogst finnes i hele området. Skogen har imidlertid stått urørt siden og rukket å få gammelskogspreg. Aldersspredningen er imidlertid lav, og de hardest utnyttede områdene inneholder svært lite død ved. Det meste av furuskogen i området er hogstpåvirket, men det finnes enkelte gamle furutrær (300 – 400 år) (Klepsland 2008).

4 Dagens status

Koltjønndalen er et lite påvirket område som inneholder gammel skog og andre naturtyper under naturlig dynamikk. Av eksisterende tekniske inngrep i naturreservatet finnes ei hytte i Koltjønndalen og en bro over Nordelva. Det går en kjøretrasé mellom Fjergen og Hallsjøen, og Feren reinbeitedistrikt har et reingjerde (samlekru), bru og distriktshytte ved Synnerelva. Hallsjøen er et reguleringsmagasin og elva mellom Hallsjøen og Fjergen har derfor regulert

vannføring. Ellers fremstår Koltjønndalen naturreservat som et stort naturområde med god økologisk tilstand.

4.1 Kunnskapsstatus

I forbindelse med utvidelsen av verneområdet ble det gjort en naturfaglig registrering i området øst for Fjergen (Klepsland 2008). I tillegg har Allskog BA tidligere gjort Mis-registreringer i området (Miljøregistreringer i skog).

4.2 Verneverdier

Det opprinnelige verneområdet (selve Koltjønndalen) ble hovedsakelig vernet på bakgrunn av myr- og våtmarkssystemer med tilhørende fugleliv, samt urørt fjellbjørkeskog og naturlig særpreg. Med utvidelsen av verneområdet innehar naturreservatet verdier knyttet til både gammel skog og våtmark, og det fremstår som et stort område med naturlig dynamikk og rikt naturmangfold. Skogen i naturreservatet omfatter kompakt gammelskog av gran og furu med enkelte svært gamle trær. Det finnes også innslag av rike skogtyper og sumpskog i området.

Figur 5. Gammel gran. Foto: Eldar Ryan, FMNT.

4.2.1 Arter

Fugleliv

Variasjonen i naturtyper gjør at Koltjønndalen naturreservat er et egnet habitat for en rekke dyr og planter, der vi blant annet finner et rikt fugleliv. Myrområdene i Koltjønndalen har en stor produksjon av insekter, noe som er viktig for ørreten og fuglelivet i området (Kjell Lundemo, pers. med.). I våtmarksområdene i Koltjønndalen finnes en rekke arter av ender og vadere. Her er det også observert dobbeltbekkasin. I tillegg finnes mange fuglearter som har sine leveområder knyttet til skog og fjell. Det er blant annet observert blåstrupe med tilhold i vierkrattet langs Nordelva. Koltjønndalen er også et viktig oppvekstområde for rype (Kjell Lundemo, pers. med.).

Rødlistearter

Rødlistearter

Den siste versjonen av norsk rødliste for arter ble offentliggjort i november 2015 (Henriksen og Hilmo 2015). Rødlistens kategorier er RE (regionalt utdødd), CR (kritisk truet), EN (sterkt truet), VU (sårbar), NT (nær truet) og DD (datamangel). Kategoriene er inndelt etter artenes risiko for å dø ut.

Svartelistearter

Artsdatabanken presenterte i 2012 en oppdatert liste over fremmede arter og svarteliste i Norge (Gederaas mfl.). Svartelistede arter blir delt i fem risikokategorier: svært høy (SE), høy (HI), potensielt høy (PH), lav (LO) og ingen kjent risiko (NK).

Sopp, lav og karplanter

Gammel skog og død ved er livsgrunnlaget for en rekke arter lav og vedboende sopp. Det er funnet flere rødlista arter av sopp og lav i naturreservatet, deriblant de «sårbare» (VU) skorpelavene taiganål og trollsotbeger. Den «nær trua» (NT) orkidéen hvitkurle (bildet) er også funnet i naturreservatet.

Figur 6. Hvitkurle er en rødlista orkidé, som er funnet i Koltjønndalen naturreservat. Bildet er fra Øvre Forra naturreservat. Foto: Anders Lyngstad, NTNU Vitenskapsmuseet.

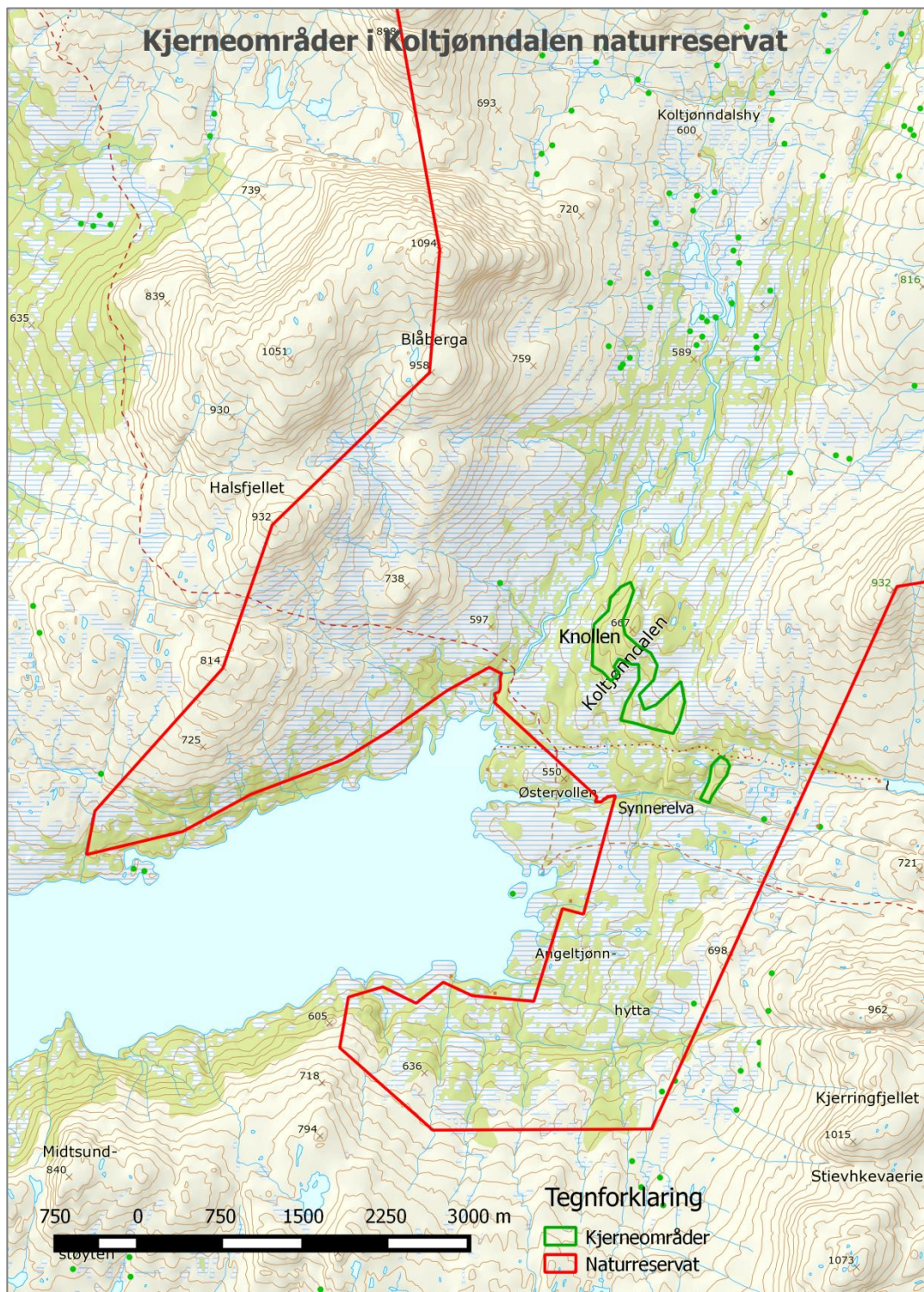
4.2.2 Kjerneområder

Kjerneområder er kartlagte områder som er spesielt viktige i forhold til biologiske verdier (se tekstboks). I Koltjønndalen er det kartlagt to kjerneområder; Knollen S og Synnerelva N. I disse områdene finnes tung og kompakt gammel granskog, hvor en del trær antas å være 200 – 300 år gamle. Lokalisering av kjerneområdene er vist i figur 7.

Kjerneområder

Et kjerneområde er et område som er spesielt viktig i forhold til biologiske verdier innenfor totalarealet. Et slikt område har gjerne en større tetthet av nøkkelementer / strukturer og / eller indikatorarter / rødlistearter.

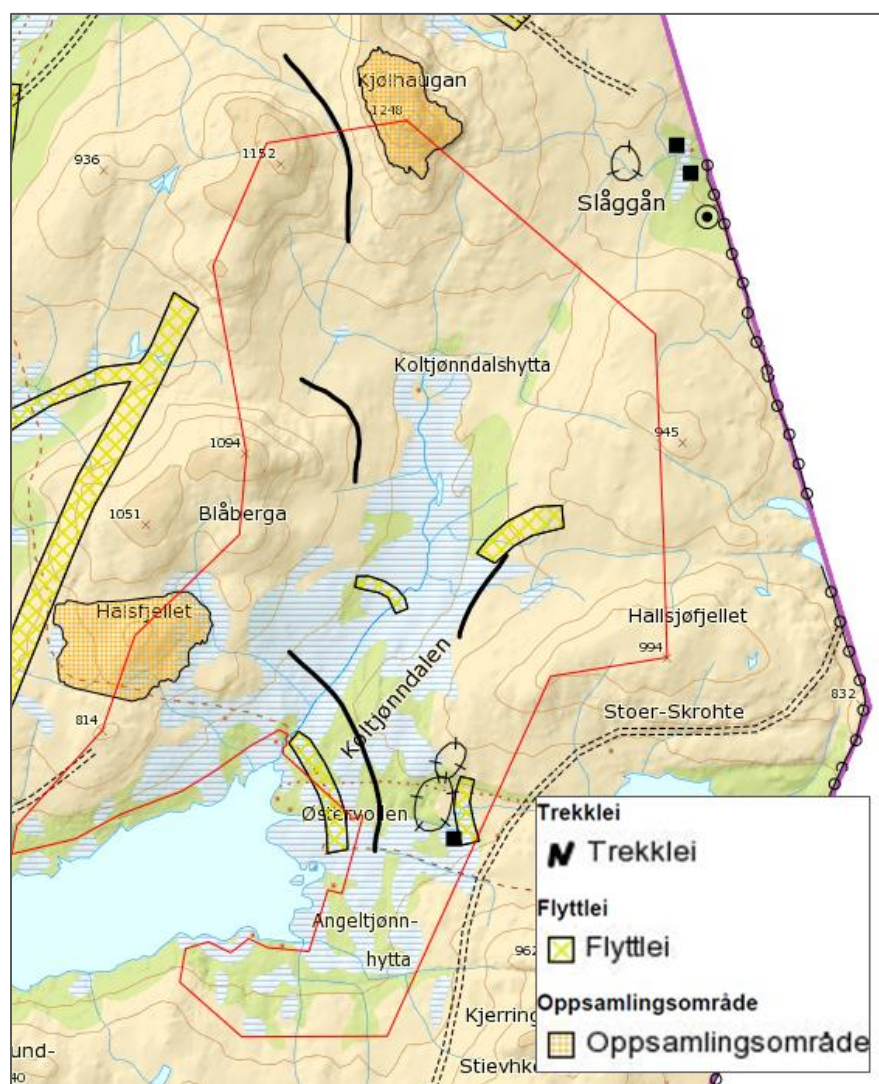
Figur 7. Kjerneområder i Koltjønndalen naturreservat. Knollen S er det nordligste, og største kjerneområde (lokalisert sør for Knollen), mens Synnerelva N et mindre kjerneområde mellom Fjergen og Hallsjøen.

4.3 Bruk av området

Reindrift

Koltjønndalen naturreservat ligger i Gaaske-laante sijte, Feren reinbeitedistrikt. Koltjønndalen brukes som reinbeite hele året. Kalvemerking foregår som regel rundt 1. juli, og Feren reinbeitedistrikt har en distriktshytte, bru over Synnerelva og en innhegning som benyttes i forbindelse med kalvemerking. Det brukes barmarkskjøretøy (2-6 hjuls terrengmotorsyklar) og helikopter til samling i forbindelse med kalvemerking og slakt (førbrunstslakt og hovedslakt). Lokalisering av traséer, oppsamlingsområder og samlekrus er vist i figur 8.

Figur 8. Kartet viser ulike traséer, oppsamlingsområder og andre innretninger som brukes i forbindelse med reindrift, i- og rundt Koltjønndalen naturreservat. Kartinfo er hentet fra reindriften arealbrukskart (NIBIO 2015).

Landbruk

Naturreservatet ligger i beiteområdene til Meråker beitelag. Området brukes til sauebeite. Det ligger flere seterhus på Øst-Fjergen. Disse er lokalisert på Østervollen og Myggvollen, utenfor naturreservatet.

Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk (NTE)

Hallsjøen er et reguleringsmagasin. NTE driver vedlikehold og tilsyn av dammen, og har i den forbindelse behov for transport av personer og utstyr mellom Fjergen og Hallsjøen.

Hytter og seterhus

Det ligger en hytte i Koltjønndalen. Hytta eies av AS Meraker Brug som leier ut hytta, blant annet i forbindelse med rypejakta. Det finnes også noen hytter og seterhus på Øst-Fjergen, blant annet en av turistforeningens selvbetjente hytter (Angeltjønnhytta). Alle setrene og hyttene i dette området ligger utenfor naturreservatet, men i de tilfellene der isen på Fjergen er utrygg kan det være nødvendig med transport gjennom naturreservatet. Meraker Jæger- og fiskeforening disponerer en hytte ved Hallsjødammen, og har i den forbindelse behov for transport av ved, materiell og utstyr til hytta gjennom deler av naturreservatet.

Jakt og fiske

Det drives jakt på elg og småvilt i naturreservatet. Jakt- og fiskekort formidles av AS Meraker Brug. Meraker Jæger- og fiskeforening disponerer en NTE-hytte ved Hallsjødammen (utenfor naturreservatet) som leies ut til allmennheten.

Friluftsliv

Området brukes av tur- og friluftinteresserte. Det går en merket turløype mellom Feren og Angeltjønnhytta (selvbetjent turistforeningshytte) ved Fjergen. Turløypa går videre sørover til Teveldalen. Nord-Trøndelag Turistforening vedlikeholder turløypa, og byttet blant annet ut brua over Nordelva i 2012. Meråker til topps har trimkasser på Kjølhaugen, Litkjølhaugen, Rundfjellet og Blåberga. Meråker Mountain Challenge arrangerer årlig langdistanse terrengløp fra Guddingsvika til Teveltunet. Løpet krysser den vestre delen av Koltjønndalen naturreservat, fra Rundfjellet og Blåberga, ned til Østre Fjergen.

5 Forvaltning av Koltjønndalen naturreservat

Naturmangfoldloven er sentral i forvaltningen av naturreservater, både i saksbehandling, arbeid med forvaltningsplaner og andre forvaltningsoppgaver. Miljøverndepartementet har utarbeidet en veileder i naturmangfoldloven kapittel II (Miljøverndepartementet 2012), som gir en innføring i praktisk bruk av disse prinsippene for ulike forvaltningsmyndigheter. I tillegg har miljødirektoratet utarbeidet et rundskriv om forvaltning av verneforskrifter (Miljødirektoratet 2014), som omhandler saksbehandling etter verneforskrifter. Disse dokumentene vil være nyttige for forvaltningsmyndigheten i den videre forvaltningen av naturreservatet.

5.1 Trusler mot verneverdiene

Verneverdiene i Koltjønndalen naturreservat er knyttet til områder med våtmark og gammel naturskog med tilhørende naturmangfold. Her finnes blant annet noen svært gamle trær av furu, samt kompakt gammel granskog med tilhørende artsmangfold og rødlista arter. De største truslene mot disse verneverdiene er hogst av gamle trær og døde stammer (gadd). Slike inngrep er derfor forbudt i naturreservatet. Myrområdene er sårbare for opptråkking

og grøfting. Bruk av barmarkskjøretøy, hest med kjerre og sykkel er derfor forbudt i disse områdene. Det gis imidlertid noen dispensasjoner til nødvendig barmarkskjøring i Koltjønndalen. I den sammenheng er det viktig å føre tilsyn med eventuell slitasje på vegetasjonen i disse områdene. Av aktiviteter som foregår utenfor naturreservatet ser vi ingen umiddelbare trusler mot verneverdiene.

5.2 Forvaltningsutfordringer

For å bevare verneverdiene i Koltjønndalen bør det jevnlig føres tilsyn av naturtilstanden i naturreservatet. Forvaltningsplanen (deriblant skjøtsel og tiltak) kan revideres på et senere tidspunkt dersom det anses som hensiktsmessig. Forvaltningsutfordringene i Koltjønndalen naturreservat (tabell 1) er knyttet til å bevare områder med gammel naturskog, varierte skogstyper og våtmark, samt den naturlige dynamikken i økosystemet, ifølge verneformålet. Forvaltningsutfordringene er vurdert i et langsiktig perspektiv, og det kan bli aktuelt å knytte bevaringsmål til disse. Bevaringsmålene skal i så fall være konkrete og målbare, og registreres fortløpende i Miljødirektoratets fagsystem for verneområder (NatStat).

Tabell 1. Oversikt over langsiktige forvaltningsutfordringer for arter og naturtyper i Koltjønndalen naturreservat. Se tabell 2 for oppsynsplan.

Art/naturtype	Forekomst	Forvaltningsutfordringer
Gammel barskog	I kjerneområdene (454 daa)	Det skal fortsatt forekomme gammel barskog i Koltjønndalen naturreservat (minst 454 daa).
Myr / våtmark	Hele naturreservatet	Myr- og våtmarkssystemer skal bevares og sikres mot grøfting, opptråkking, oppdemming, etc.
Rødlista arter	Hele naturreservatet	Utbredelsen av rødlista arter i naturreservatet skal øke ved at habitatene de lever i opprettholdes og gjennomgår naturlig utvikling.
Svartelista arter	Hele naturreservatet	Svartelista arter skal ikke forekomme.
Markvegetasjon	Kjørelei til Koltjønndalshytta og områdene rundt samlekrut for reindrift.	Slitasje på vegetasjonen i forbindelse med barmarkskjøring skal unngås.

5.3 Oppsyn og tiltak

Som forvaltningsmyndighet kan FMNT initiere oppsyn eller tiltak i naturreservatet. Aktuelle aktører i forbindelse med utføring av tiltakene kan være SNO, grunneier og eventuelle eksterne aktører. Utgiftene til eventuelle tiltak dekkes av miljøforvaltningens årlige budsjetter som fastsettes av Stortinget. Midlene tildeles under bestillingsmøtene mellom FMNT og SNO.

Oppsynsplan for Koltjønndalen naturreservat er beskrevet i tabell 2. Oppsynsplanen er tett knyttet opp til forvaltningsutfordringene i tabell 1, men det er foreløpig ikke vurdert å være nødvendig med noen konkrete tiltak. Dersom svartelista arter oppdages i området skal det iverksettes tiltak for å bekjempe disse. Det vil da bli nødvendig å undersøke slike lokaliteter årlig inntil arten(e) ikke lenger er å finne. Ved befaring av området dokumenteres naturtilstanden med bilder, og eventuelt tekst dersom det er noe spesielt å bemerke. Siden verneverdiene er knyttet til naturlige habitater vil det trolig ikke bli aktuelt med skjøtselstiltak for å bevare naturtilstanden. Trusselbildet bør imidlertid vurderes ved befaring, siden nye trusler kan oppstå i løpet av planperioden.

Tabell 2. Oppsynsplan for Koltjønndalen naturreservat. Tabellen er delt inn i arter/naturtype, hva slags oppsyn som skal føres, og hvor ofte.

Art/naturtype	Oppsyn	Når?
Gammel barskog	Befare kjerneområdene og se etter at skogen er inngrepsfri og i god stand.	Hvert 10. år (fra 2015)
Myr / våtmark	Befare Koltjønndalen og myrområdene i Østre Fjergen. Se etter at myr- og våtmarkssystemene er inngrepsfri i god stand (se etter kjøreskader, grøfting eller andre former for tørrlegging/ drenering).	Hvert 10. år (fra 2015)
Rødlista arter	Besøke lokaliteter med rødlista arter og registrere forekomster av disse. Funn registreres i artsobservasjoner.no.	Hvert 10. år (fra 2015)
Svartelista arter	Befare området. Dersom svartelista arter oppdages skal disse bekjempes og lokalitetene undersøkes hvert år frem til arten(e) ikke lenger er å finne.	Hvert 10. år fra 2015 (hvert år dersom slike oppdages)
Markvegetasjon	Vurdere behov for markforsterkning av kjørelei til Koltjønndalshytta og områdene rundt samlekreu for reindrift.	Hvert 5. år (fra 2015)

5.3.1 Skjøtsel

Det pågår ikke skjøtsel i Koltjønndalen naturreservat i dag. Ifølge naturmangfoldloven § 47 (Skjøtsel av verneområder) kan skjøtsel brukes for å oppnå den natur- eller kulturtilstanden som er formålet med vernet. I Koltjønndalen naturreservat er verneformålet å ta vare på et område med naturskog og våtmark under naturlig dynamikk. Verneverdiene i dette området utvikles best dersom naturen får stå i fred uten større inngrep. Det vil derfor trolig ikke bli aktuelt med skjøtselstiltak i Koltjønndalen. Regelmessig oppsyn vil være viktig for å vurdere om forvaltningen ivaretar verneverdiene tilstrekkelig. Nye tiltak kan iverksettes dersom forvaltningsmyndigheten mener det er nødvendig.

5.4 Retningslinjer for brukerinteresser

Vernevedtaket er ikke til hinder for den aktiviteten som foregikk i området på vernetidspunktet. Det er tillatt å bruke naturreservatet til blant annet beiting, jakt, fiske og friluftsliv, men for å ta vare på verneverdiene i området gir verneforskriften noen bestemmelser og forvaltningsplanen noen retningslinjer. Den generelle aktsomhetsplikten (naturmangfoldloven § 6) sier at enhver skal opptre aktsomt for å unngå skade på naturmangfoldet. Dette gjelder i naturen generelt, både innenfor og utenfor verneområder. Retningslinjer for bruk av naturreservatet er beskrevet nedenfor under ulike brukerinteresser. Her finnes også retningslinjer for aktivitet som bør unngås for å bevare verneverdiene, men som ikke står spesifisert i verneforskriften. Under hver brukerinteresse henvises det til aktuell paragraf (§) og punkt i verneforskriften. For generelle vernebestemmelser og regulering av ferdsel, se verneforskriften i vedlegg 1.

Forklaring av verneforskriften §§ 3-8

§ 3 Fastsetter hva som ikke er tillatt i Koltjønndalen naturreservat.

§ 4 Unntak fra vernebestemmelsene i § 3.

§ 5 Fastsetter hva som ikke er tillatt av ferdsel.

§ 6 Unntak fra ferdselsbestemmelsene i § 5.

§ 7 Fastsetter tiltak som sees på som nødvendige og som er drøftet gjennom verneprosessen. Tiltakene må omsøkes, men det gis vanligvis dispensasjon. Det kan her gis flerårige dispensasjoner.

§ 8 Det kan gis dispensasjoner til tiltak som ikke er fastsatt i § 7 dersom det ikke strider mot formålet med vernevedtaket og ikke påvirker verneverdiene nevneverdig (*ifølge naturmangfoldloven § 48*).

5.4.1 Reindrift og samiske interesser

Formålet med vernet av Koltjønndalen omfatter bevaring av det samiske naturgrunnlaget. Koltjønndalen skal forvaltes slik at reindriftsnæringen fortsatt kan bruke området. Sametinget er forvaltningsmyndighet for samiske kulturminner, og alle tiltak som kan skade samiske kulturminner må forelegges sametinget. Reindrift i naturreservatet reguleres i all hovedsak av reindriftsloven, med mindre det står særskilte bestemmelser i verneforskriften. Motorferdsel skal foregå i samsvar med verneforskriften (*ifølge reindriftsloven § 23*).

Motorferdsel

Reindrifta har behov for å benytte barmarkskjøretøy og helikopter til samling av rein i forbindelse med slakt, skilling og kalvemerking. Nødvendig bruk av barmarkskjøretøy samt

start og landing med helikopter kan tillates etter søknad (*ifølge § 7 punkt 9 og 10*). Det kan gis flerårige tillatelser (opp til fem år) som koordineres med og tas inn i distriktsplanen i henhold til reindriftsloven. Et vesentlig krav for at barmarkskjøringen skal kunne godkjennes er at den skal begrenses til det nødvendige, og at den skal være så skånsom som mulig mot vegetasjonen. 2-hjuls terrengmotorsykler kan gi større skade på vegetasjonen enn 4-6-hjulinger, og skal kun benyttes i tilfellene det er nødvendig.

Nødvendig bruk av snøscooter på snødekt mark i forbindelse med reindrift er tillatt, men leiekjørere må medbringe skriftlig tillatelse fra oppdragsgiver (*ifølge § 6 punkt 3*).

Rydding av flyttleier og kjøretraséer

Det kan søkes om rydding av eksisterende flyttleier og kjøretraséer (*ifølge § 7 punkt 13*). Det bør i hovedsak ikke ryddes i kjerneområdene i naturreservatet (figur 7) eller på lokaliteter med registrerte funn av rødlistearter.

Gjerder, samleanlegg og brensel

Det kan søkes om oppføring av midlertidige (opp til en sesong) gjerder og samleanlegg i forbindelse med reindrift (*ifølge § 7 punkt 11*). Det kan også søkes om nødvendig uttak av bjørk til brensel, samt til vedlikehold av lovlig oppsatt reindriftsutstyr (*ifølge § 7 punkt 12*).

Tradisjonelt samisk håndverk

Skjæring av sennagress til fottøy, uttak av ris til gammer og uttak av materialer til duodji og bruksgjenstander er tillatt (*ifølge § 4 punkt 10*). Dette gjelder ikke uttak av planter på rødlista eller særegne vekstformer på trær (for eksempel rikuler).

Retningslinjer for reindrift

Barmarkskjøring

Barmarkskjøringen skal begrenses til det nødvendige i forbindelse med utføring av reindrift. 2-hjuls terrengmotorsykler skal kun benyttes der det av praktiske årsaker ikke kan benyttes 4- og 6-hjuls terrengkjøretøy.

Uttak av bjørk

Det skal ikke tas ved fra kjerneområdene i naturreservatet (figur 7). Ved eventuell hogst bør yngre trær benyttes (diameter mindre enn 15 cm ved brysthøyde). Tørr gran og furu (gadd og læger) og død ved skal ikke hogges eller fjernes fra naturreservatet.

Rydding av kjøretraséer, flytt- og trekkleier

Nye trær og kratt samt nedfall kan fjernes fra traséene. Dette skal ikke fjernes fra reservatet eller ryddes i haug, men legges ved siden av traséen.

Veiledning for dispensasjonsøknader

Det kan gis flerårige tillatelser i forbindelse med utføring av reindrift. Tiltak som står beskrevet i distriktsplanen kan godkjennes med bakgrunn i denne.

Rydding av traséer

Det må spesifiseres hvilke flyttleier eller kjøretraseer som skal ryddes.

Oppføring av midlertidige gjerder og samleanlegg

Plassering av tiltaket spesifiseres i søknaden. Medbrakte stolper og gjerder kan settes opp midlertidig uten søknad.

Uttak av bjørk

Omfanget av behovet (estimert årlig uttak) spesifiseres i søknaden.

5.4.2 Landbruk

Beiting

Beiting, samt utsetting av saltstein, er direkte tillatt (*ifølge § 4 punkt 4 og 10*). Dersom det skal benyttes motorkjøretøy til utkjøring av saltstein må dette omsøkes (*ifølge § 7 punkt 16*), men det kan her gis flerårige tillatelser. Det kan også søkes om oppføring av gjerder og samleanlegg for beite, samt bruk av motorkjøretøy i forbindelse med dette (*ifølge § 7 punkt 15 og 18*). Det kreves ikke søknad for å frakte ut skadde og syke bufe, men det skal brukes kjøretøy som er skånsomme mot markoverflaten og det skal gis beskjed til ansvarlig oppsyn i forkant av kjøringen (*ifølge § 6 punkt 1*). Dersom en ikke lykkes i å få kontakt med ansvarlig oppsyn kan melding gis i etterkant av kjøringen.

Jord og skogbruk

Hogst og ødeleggelse av planter og annen vegetasjon, samt døde busker og trær, er forbudt i naturreservatet. Det samme gjelder såing eller planting av trær eller annen vegetasjon (ifølge § 3 punkt 1). Generelt er tiltak som kan endre naturmiljøet ikke tillatt (ifølge § 3 punkt 3). Noen nevnte eksempler i denne bestemmelsen er: «... drenering eller andre former for tørrlegging, uttak, oppfylling eller lagring av masse,..., henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempelsesmidler...». Det kan imidlertid søkes om hogst av etablerte plantefelt (ifølge § 7 punkt 7).

5.4.3 Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk (NTE)

NTE har behov for transport av utstyr og personer gjennom deler av naturreservatet (mellom Fjergen og Hallsjøen) i forbindelse med rutinemessig tilsyn og drift av anlegget ved Hallsjøen. NTE kan derfor søke om transport med beltekjøretøy på snødekt mark i forbindelse med drift og ettersyn ved Hallsjøen, samt i forbindelse med innsamling av snøprøver (ifølge § 7 punkt 20 og 21). Det kan her gis flerårige dispensasjoner. Ved akutt behov for ettersyn eller vedlikehold av dammen, trengs det ikke dispensasjon fra ferdselsbestemmelsene dersom en kjører etter fastlagt trasé. Det skal gis beskjed til ansvarlig oppsyn i forkant av kjøringen (ifølge § 5 punkt 4).

Veiledning for dispensasjonsøknader

- Det kan gis flerårige dispensasjoner til transport med snøscooter på snødekt mark etter fastlagt trasé mellom Fjergen og Hallsjøen.
- Søknad om motorferdsel skal inneholde kart over kjøretrasé, hva slags kjøretøy som skal benyttes, navn på førere og tidsrom for kjøring (antall turer per sesong ved flerårig dispensasjonsøknad).
- Det kreves også tillatelse fra grunneier (AS Meraker Brug) og Meråker kommune.
- Ved gitt dispensasjon stilles krav om utfylling av kjørebok eller rapportering hver sesong.
- Siste kjøredato for snøscooter er 30. april. Kjørebok / rapport sendes FMNT innen 1. juni.

5.4.4 Hytter og setrer

Koltjønndalshytta

AS Meraker Brug har en hytte i Koltjønndalen (Koltjønndalshytta). AS Meraker Brug utarbeidet i 2013 en driftsplan, der nødvendig motorferdsel knyttet til drift av Koltjønndalshytta er spesifisert. Driftsplanen skal revideres hvert 10. år eller tidligere dersom nødvendig. Med driftsplanen til grunn kan AS Meraker Brug søke om flerårige dispensasjoner til nødvendig bruk av snøscooter, helikopter og lett terrenggående beltekjøretøy. Kart over fastlagte kjøretraséer er lagt ved driftsplanen.

Hytter og seterhus utenfor naturreservatet

Alle andre hytter og seterhus i området (unntatt Koltjønndalshytta) ligger utenfor naturreservatet, men det kan være behov for transport av materiell og utstyr gjennom

naturreservatet. Av praktiske årsaker vil det kunne gis flerårige dispensasjoner til nødvendig bruk av snøscooter i forbindelse med vedlikehold og frakt av materiell, utstyr og ved. Vernebestemmelsene gjelder imidlertid kun innenfor naturreservatet. Verneforskriften og forvaltningsplanen gir derfor ingen begrensninger på aktivitet på Øst-Fjergen utenfor naturreservatet.

Motorferdsel

Motorferdsel til lands og til vanns, samt start og landing med luftfartøy, er i utgangspunktet forbudt i naturreservatet (*ifølge § 5 punkt 1*). Ved behov for transport av ved, materiell og utstyr til hytter og setrer utenfor området, skal dette omsøkes (*ifølge § 7 punkt 8*). Det kan også søkes om nødvendig lufttransport til dette formålet (*ifølge § 7 punkt 19*).

Vedlikehold

Vedlikehold av bygninger, veier og andre innretninger som var i bruk på vernetidspunktet er tillatt (*ifølge § 4 punkt 5*), men motorferdsel i forbindelse med dette må omsøkes (*ifølge § 7 punkt 6*). Ved eventuell brann eller naturskade kan det også søkes om gjenoppføring av Koltjønndalshytta, samt andre anlegg og innretninger som har gått tapt (*ifølge § 7 punkt 17*).

Retningslinjer

- Det skal ikke foregå mer motorferdsel enn det nødvendige i naturreservatet.
- Nødvendig frakt av ved, utstyr og materiell til hyttene bør i hovedsak foregå med beltekjøretøy på snødekt mark. Tillatelse til bruk av barmarkskjøretøy gis kun i spesielle tilfeller.

Veiledning for dispensasjonsøknader

- Det kan gis flerårige dispensasjoner til frakt av ved, materiell og utstyr inn til hyttene med snøscooter på snødekt mark etter fastlagt trasé.
- Søknad om motorferdsel skal inneholde kart over kjøretrasé, hva slags kjøretøy som skal benyttes, navn på førere og tidsrom for kjøring (antall turer per sesong ved flerårig dispensasjonsøknad).
- Det kreves også tillatelse fra grunneier (AS Meraker Brug) og Meråker kommune.
- Ved gitt dispensasjon stilles krav om utfylling av kjørebok for hver sesong.
- Kjøreboka sendes FMNT innen 1. juni hvert år.

Kulturminner

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner (*ifølge § 7 punkt 2*).

5.4.5 Jakt og fiske

Jakt, fangst og fiske reguleres etter viltloven og lakse- og innlandsfiskeloven. Jakt- og fiskekort formidles av AS Meraker Brug. Forvaltningsplanen forholder seg kun til verneforskriften. FMNT er derfor ikke forvalter av vilt og fisk etter viltloven og lakse- og innlandsfiskeloven, men kan etter søknad gi dispensasjon fra vernebestemmelsene til tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk innenfor naturreservatet (*ifølge verneforskriften § 7 punkt 3*).

All vegetasjon, herunder døde busker og trær, er vernet fra ødeleggelse, men fjerning av mindre mengder kvist i forbindelse med storviltjakt (for å få bedre sikt) er tillatt (*ifølge § 4 punkt 6*). Det er ikke tillatt å ta ned hele trær. I forbindelse med storviltjakt er det tillatt å sette opp midlertidige mobile jakttårn som fjernes etter endt jakt sesong (*ifølge § 4 punkt 7*). Grunneiers tillatelse bør i tilfelle innhentes før anlegget settes opp. Uttransport av felt elg og hjort er tillatt dersom en bruker lett terrenggående beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget (*ifølge § 6 punkt 2*). Ved terrengskade av betydning vil tiltakshaver bli stilt til ansvar, og det kan bli stilt krav om oppretting av skadene. Dersom andre kjøretøy skal benyttes til uttransport må dette omsøkes (*ifølge § 7 punkt 5*). Skadefelling av store rovdyr er tillatt i samsvar med gjeldende lovverk (*ifølge § 4 punkt 3*).

Retningslinjer

Uttransport av felt storvilt bør foregå utenom våte myrpartier for å unngå varige kjørespor.

Veiledning for dispensasjonsøknader

Uttransport av storvilt med annet kjøretøy

Søknad må inneholde tidsrom for kjøringen, hva slags kjøretøy som skal benyttes, og hvem som er fører(e) av kjøretøyet.

5.4.6 Friluftsliv

Alle er velkommen til å ferdes i området etter allemannsretten i friluftsløven, men utøvelse av friluftsliv skal ikke være til skade for verneverdiene eller til ulempe for reindrift og landbruk. All vegetasjon, samt døde busker og trær, dyreliv, reirplasser og hiområder er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Folk som ferdes i området skal vise hensyn til alt dyreliv og deres livsmiljø.

Verneforskriften § 3

«I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet»

Ferdsel og båndtvang

Hunder skal holdes i bånd jf. Båndtvangen (1. april – 20. august). Utenom båndtvangen skal hunder holdes under kontroll eller i bånd, da det finnes rein i området hele året. Bruk av motoriserte kjøretøy er forbudt (*ifølge § 5 punkt 1*). Det samme gjelder sykling og bruk av hest og kjerre utenom eksisterende veier (*ifølge § 5 punkt 2*), men skånsom ridning er tillatt (*ifølge § 6 punkt 4*).

Retningslinjer

Med skånsom ridning menes ridning som ikke setter varige spor i terrenget. Ridning bør foregå utenom myrpartier og andre fuktige områder for å unngå slitasje på sårbar vegetasjon. Organisert bruk av hest bør hovedsakelig foregå på stier.

Arrangementer og miljøtilpasset reisevirksomhet

Det er i utgangspunktet ikke tillatt å bruke naturreservatet til idrettsarrangementer, teltleirer og andre større arrangementer (*ifølge § 3 punkt 4*), men det kan søkes om avgrenset bruk av naturreservatet til slike formål (*ifølge § 7 punkt 1*). Et fåtall telt, en skoleklasse på tur eller tradisjonell turvirksomhet til fots i regi av ideelle foreninger, barnehager o.l., regnes ikke som større arrangementer og omfattes ikke av forbudet. I tvilstilfeller skal aktiviteten omsøkes. Det kan søkes om bruk av naturreservatet i miljøtilpasset reisevirksomhet, etter plan godkjent av forvaltningsmyndigheten (*ifølge § 7 punkt 14*).

Bålbrenning

Skånsomt uttak av småvirke til bål og friluftsliv er tillatt, men tørr gran og furu (gadd) skal ikke felles (*ifølge § 4 punkt 9*). Med «skånsomt uttak» menes bruk av nedfall og bryting av kvist. Hele trær skal ikke felles.

Bær og matsopp

Sanking av bær og matsopp er tillatt (*ifølge § 4 punkt 1*).

Rydding av stier

Det er tillatt å rydde eksisterende stier i naturreservatet (*ifølge § 4 punkt 8*). Med rydding menes fjerning av greiner og nedfall over stien.

Retningslinjer

Rydding av stier gjøres ved å kappe vekk den delen av treet som ligger over stien, slik at den åpnes igjen. Bestemmelsen gjelder innenfor stiens eksisterende bredde. Nedfall skal ikke fjernes fra reservatet eller ryddes i haug, men legges ved siden av stien.

6 Saksbehandling

FMNT er forvaltningsmyndighet i Koltjønndalen naturreservat, og søknader om tillatelser eller dispensasjoner fra verneforskriften søkes FMNT.

6.1 Dispensasjonssøknader

Hva som er tillatt, samt hva som kan tillates etter dispensasjon, er beskrevet i kapittel 5.4 i forvaltningsplanen, der det refereres til verneforskriften.

6.1.1 Vurdering av dispensasjonssøknader

Lovverk

I tilfeller der det søkes om dispensasjoner som ikke er nevnt i verneforskriften § 7 (spesifiserte dispensasjonsbestemmelser) må søknaden behandles etter verneforskriften § 8 (generelle dispensasjonsbestemmelser), som er liklydende med naturmangfoldloven § 48. Tiltaket kan gis dispensasjon dersom det ikke har nevneverdig negativ virkning på verneverdiene, eller går imot vernets formål. Hver dispensasjonssøknad skal også vurderes etter prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12.

Søknader om tiltak i Koltjønndalen naturreservat sendes normalt til både FMNT, kommunen og grunneier. Dette gjelder blant annet saker som behandles etter plan- og bygningsloven eller motorferdselloven. I motorferdselsaker behandler forvaltningsmyndigheten søknaden etter verneforskriften, hjemlet i naturmangfoldloven, mens kommunen behandler søknaden etter nasjonal forskrift om motorferdsel i utmark, hjemlet i motorferdselloven. Normalt vil verneforskriften ha strengere bestemmelser enn det som gjelder etter annet lovverk. Søknader vurderes derfor først etter verneforskriften, før den eventuelt vurderes etter annet lovverk. Avslag etter verneforskriften kan ikke overstyres etter annet lovverk.

Vilkår

Forvaltningsmyndigheten kan stille vilkår knyttet til tillatelser, så lenge vilkårene har saklig sammenheng med tillatelsen. Forvaltningsmyndigheten må i hver enkelt sak vurdere om det skal settes vilkår, og hvilke, for å ivareta verneformålet.

Ved eventuelle brudd på vilkårene gitt i dispensasjonen, har forvaltningsmyndigheten som fattet vedtaket om dispensasjon, anledning til å trekke eller omgjøre vedtaket (*ifølge naturmangfoldloven § 67*). Om det blir oppdaget skader i terrenget etter aktivitet, kan forvaltningsmyndigheten kreve oppretting på brukers regning (*ifølge naturmangfoldloven § 69*).

Vedtak

Følgende instanser skal ha kopi av alle vedtak: Kommunen, SNO og miljødirektoratet. Sametinget og fylkeskommunen skal også ha kopi av vedtaket dersom det berører kulturminner.

Oppsyn

SNO har ansvar for oppsyn i Koltjønndalen naturreservat. De fører kontroll med at verneforskriften og eventuelle dispensasjonsvedtak overholdes.

6.1.2 Retningslinjer for dispensasjonssøknader

- Søknader om motorferdsel i naturreservatet (i tilfeller nevnt i verneforskriften § 7) sendes FMNT, men skal i tillegg sendes kommunen for behandling etter motorferdselloven. Kommunens skjema kan benyttes.
- Ved søknad om bruk av snøscooter skal kart over kjøretrasé vedlegges.
- I byggesaker legges skisse av bygninger / tilbygg ved søknaden. Ved tillatelse etter verneforskriften, må kommunen omsøkes for tillatelse etter plan- og bygningsloven.
- Ved grove brudd på tillatelser/dispensasjoner skal vedtaket gjøres om og tillatelsen inndras. Politianmeldelse vil bli vurdert. Slike vilkårsbrudd vil bli tillagt vekt ved eventuelle nye søknader om dispensasjon fra vernebestemmelsene.
- Det er rom for at brukere av området kan få flerårige tillatelser. Det er vanlig at det stilles vilkår, for eksempel føring av kjørebok.

Tekstboksen gir en oversikt over hva dispensasjonssøknader skal inneholde.

Søknad om dispensasjon fra verneforskriften skal inneholde:

- Tiltakshavers navn/søkers navn og adresse
- Kart med inntegnet plassering av tiltaket
- Eiendomsforhold (evt. grunneiers tillatelse)
- Beskrivelse av tiltaket, omfang, varighet og sannsynlig innvirkning på verneverdiene
- Hvilke naturtyper og naturverdier som blir berørt (om dette er kjent)

6.2 Miljørettslige prinsipper ved saksbehandling

I følge naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer for offentlige beslutninger som har betydning for naturmangfoldet. Det vil si at disse prinsippene skal vurderes, og at det skal fremgå i avgjørelsen hvordan de er tatt hensyn til og vektlagt. Nedenfor beskrives de fem prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12.

§ 8 Kunnskapsgrunnlaget

Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arter, naturtyper, naturens tilstand og effekt av påvirkninger. I hver enkelt dispensasjonssøknad vurderes derfor:

- 1) Hvilke naturverdier finnes på stedet?
- 2) Hva er effekten av det omsøkte tiltaket på disse verdiene?
- 3) Hvor er denne kunnskapen hentet fra (rapporter, generell kunnskap, erfaringer osv.)?

§ 9 Føre-var-prinsippet

Dersom det ikke foreligger tilstrekkelig kunnskap til å kunne si noe om virkningen av det omsøkte tiltaket på naturmiljøet skal føre-var-prinsippet benyttes.

§ 10 Økosystemtilnærming og samlet belastning

Samlet belastning på økosystemet skal vurderes. Under behandlingen av dispensasjonssøknader skal det derfor vurderes hva slags belastning økosystemet har vært utsatt for (i form av tidligere og nåværende tiltak og bruk), hva det trolig vil bli utsatt for i fremtiden, og hva den samlede belastningen på økosystemet vil bli dersom dispensasjonen gis.

§ 11 Kostnader ved miljøforringelse

Den som gjør skade på miljøet skal bære kostnadene. Det kan altså bli satt krav om at tiltakshaver utbedrer skadene tiltaket har medført, eller at tiltakshaver må dekke kostnadene ved å hindre skade på naturmangfoldet.

§ 12 Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder

Det skal velges de driftsmetoder, teknikker og den lokalisering av tiltaket som gir minst skade på naturen. Det skal derfor alltid vurderes om det finnes alternative lokaliseringer, og om disse gir mindre skade på naturmangfoldet. Det skal også alltid vurderes om det finnes andre teknikker eller driftsmetoder som gir mindre skade.

7 Kilder

Artsdatabanken 2015. Artsportalen. <http://www.artsportalen.artsdatabanken.no/>. Sist besøkt 30.11.15

Direktoratet for naturforvaltning 2007. *Kartlegging av naturtyper – verdisetting av biologisk mangfold*. DN håndbok 13 2. utgave 2006 (oppdatert 2007).

Framstad, E., Økland, B., Bendiksen, E., Bakkestuen, V., Blom, H. & Brandrud, T.E. 2002. *Evaluering av skogvernet i Norge*. – NINA Fagrapport 54: 1-146.

Gederaas, L., Moen, T.L., Skjelseth, S. og Larsen, L.-K. (red.) 2012. *Fremmede arter i Norge – med norsk svarteliste 2012*. Artsdatabanken, Trondheim.

Gjerde, I., Brandrud, T. E., Ohlson, M. og Ødegaard, F. 2010. Skog – I: Kålås, J. A., Henriksen, S., Skjelseth, S. og Viken, Å. (red.) 2010. *Miljøforhold og påvirkning er for rødlistearter*. Artsdatabanken, Trondheim.

Hegseth, Karl. (under trykking). *Setervoller i Meråker*.

Henriksen S. og Hilmo O. (red.) 2015. *Norsk rødliste for arter 2015*. Artsdatabanken, Norge.

Forvaltningsplan for Koltjønndalen naturreservat

Klepsland, J. 2008. *Naturverdier for lokalitet Østre Fjergen, registrert i forbindelse med prosjekt Frivilligvern 2007*. NaRIN faktaark. Biofokus, NINA, Miljøfaglig utredning

Miljødirektoratet. 2014. *Rundskriv om forvaltning av verneforskrifter*. M106-2014, 24 s.

Miljødirektoratet. 2015. *Koltjønndalen*. Faktaark: vern. Hentet 22.10.15 fra:
<http://faktaark.naturbase.no/Vern?id=VV00001506>

Miljøverndepartementet. 2012. *Naturmangfoldloven kapittel II, Alminnelige bestemmelser om bærekraftig bruk – en praktisk innføring*. T-1514. 46 s.

Moen, A. 1998. *Nasjonalatlas for Norge: Vegetasjon*. Statens kartverk, Hønefoss, 199s.

NIBIO, 2015. <http://www.skogoglandskap.no/kart/kilden>. Sist besøkt 25.09.15

Norges geologiske undersøkelse (NGU). 2015. <http://geo.ngu.no/kart/berggrunn/> sist besøkt 15.10.15

Vedlegg 1. Verneforskrift

Forskrift om vern av Koltjønndalen naturreservat, Meråker kommune, Nord-Trøndelag

Dato: FOR-2011-12-16-1278

Publisert: II 2011 hefte 5

Ikrafttredelse: 16.12.2011

Sist endret: FOR-2013-03-15-284 fra 01.07.2013

Endrer: FOR-1984-12-14-2090

Gjelder for: Meråker kommune, Nord-Trøndelag

Hjemmel: LOV-2009-06-19-100-§34, LOV-2009-06-19-100-§37, LOV-2009-06-19-100-§62

Kunngjort: 20.12.2011 kl. 15.10

Korttittel: Forskrift om Koltjønndalen naturreservat

Hjemmel: Fastsatt ved kgl.res. 16. desember 2011 med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34 jf. § 37 og § 62. Fremmet av Miljøverndepartementet. Endret ved forskrift 15. mars 2013 nr. 284 (i kraft 1. juli 2013).

§ 1. Formål

Formålet med naturreservatet er å verne et lite påvirket område med gammel naturskog under naturlig dynamikk, våtmarksområder og myrområder i mosaikk med skog. Med sin variasjon i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser har området særlig betydning for naturmangfold.

Blant skogtypene i området er kompakt gammel granskog, furuskog med innslag av svært gamle trær, samt innslag av rike skogtyper og sumpskog.

Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnlaget.

§ 2. Geografisk avgrensning

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: 45/1 og 49/1 i Meråker kommune.

Naturreservatet dekker et totalareal på ca. 56 571 dekar.

Grensene for naturreservatet går fram av kart i målestokk 1:40 000 datert Miljøverndepartementet desember 2011. De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Forvaltningsplan for Koltjønndalen naturreservat

Verneforskrift med kart oppbevares i Meråker kommune, hos Fylkesmannen i Nord-Trøndelag fylke, i Direktoratet for naturforvaltning og i Miljøverndepartementet. Det sammen gjelder jordskiftekartet som lages etter grensemerking.

§ 3. Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

1. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp (inkludert lav) eller deler av disse fra naturreservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
2. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
3. Området er vernet mot ethvert tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling eller lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.
4. Bruk av naturreservatet til teltleirer, idrettsarrangementer eller andre større arrangementer er forbudt.

§ 4. Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

1. Sanking av bær og matsopp.
2. Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
3. Skadefelling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
4. Beiting.
5. Vedlikehold av bygninger, veier og andre anlegg og innretninger som er i bruk på vernetidspunktet.
6. Fjerning av mindre mengder kvist i forbindelse med storviltjakt.
7. Oppsetting av midlertidige mobile jakttårn i forbindelse med storviltjakt.
8. Rydding av eksisterende stier, dvs. fjerning av greiner og nedfall over stien.

Forvaltningsplan for Koltjønndalen naturreservat

9. Skånsomt uttak av småvirke for enkelt friluftsliv og bål på stedet. Tørr gran og tørr furu (gadd) skal ikke felles.

10. Utsetting av saltsteiner.

11. Skjæring av sennagress til fottøy, uttak av ris til gammer og uttak av materialer til duodji/tradisjonell samisk husflid og tradisjonelle samiske bruksgjenstander. Bestemmelsen gjelder ikke skjæring eller uttak av plantearter som står på den til enhver tid gjeldende norske rødlisten, eller uttak av særegne vekstformer på trær (for eksempel rikuler).

§ 5. Regulering av ferdsel

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

1. Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder start og landing med luftfartøy
2. Utenom eksisterende veger er bruk av sykkel og hest og kjerre forbudt.

§ 6. Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for:

Gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingskjøring.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

1. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøringen.
2. Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med lett terrenggående beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
3. Nødvendig bruk av snøscooter på snødekt mark i forbindelse med reindrift. Leiekjørere for reineiere eller reindriftsansvarlig må medbringe skriftlig dokumentasjon/avtale med oppdragsgiver for at kjøringen skal være lovlig.
4. Nødvendig motorferdsel inn til Hallsjødammen ved akutt oppstått behov for ettersyn/vedlikehold av Hallsjødammen, etter fastlagt trase. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøringen.
5. Skånsom riding.

§ 7. Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

1. Avgrenset bruk av naturreservatet for aktiviteter nevnt i § 3 nr. 4.
2. Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
3. Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.
4. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med øvingsvirksomhet knyttet til formål nevnt i § 6 første ledd.
5. Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med andre kjøretøyer enn nevnt i § 6 nr. 2.
6. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med tiltak nevnt i § 4 nr. 5.
7. Hogst av etablerte plantefelt.
8. Nødvendig transport av ved, materiell og utstyr til hytter i området og bakenfor området.
9. Nødvendig bruk av lett terrengkjøretøy på barmark ved utøvelse av reindrift.
10. Start og landing med helikopter i forbindelse med reindrift.
11. Oppføring av gjerder og samleanlegg av midlertidig karakter i forbindelse med reindrift.
12. Reindriftenes nødvendige uttak av bjørk til brensel og for vedlikehold av lovlig oppsatte reingjerder og annet reindriftsutstyr, i samsvar med forvaltningsplan.
13. Rydding av eksisterende flytteleier og kjøretraseer i reindriften, i samsvar med forvaltningsplan.
14. Bruk av reservatet i miljøtilpasset reiselivsvirksomhet, etter plan godkjent av forvaltningsmyndigheten.
15. Oppføring av gjerder og samleanlegg for beite.
16. Utkjøring av saltsteiner.
17. Gjenoppføring av Koltjønndalhytta og andre anlegg eller innretninger som er gått tapt ved brann eller naturskade.
18. Nødvendig motorferdsel knyttet til aktiviteter nevnt i § 7 nr. 7, § 7 nr. 15 og § 7 nr. 17.
19. Nødvendig bruk av lufttransport for formål nevnt i § 7 nr. 8.
20. Transport med beltekjøretøy på snødekket mark for rutinemessig ettersyn og drift av reguleringsanlegget ved Hallsjøen.
21. Transport med beltekjøretøy på snødekket mark i forbindelse med innsamling av snøprøver.

Forvaltningsplan for Koltjønndalen naturreservat

For reindriften kan det gis flerårige tillatelser som koordineres med og tas inn i distriktsplan i henhold til reindriftsloven, slik at næringen kan utøves på en tilfredsstillende måte. På samme måte, kan det for grunneier og andre gis flerårige tillatelser, jf. forvaltningsplan.

§ 8. Generelle dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9. Skjøtsel

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet i henhold til naturmangfoldloven § 47.

§ 10. Forvaltningsplan

Det skal utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11. Forvaltningsmyndighet

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften. Samiske interesser skal ivaretas i den ordningen som etableres.

§ 12. Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft straks. Samtidig oppheves forskrift 14. desember 1984 nr. 2090 om fredning for Koltjønndalen plante- og fuglefredningsområde, Meråker kommune, Nord-Trøndelag.

Vedlegg 2. Artsmangfold

Tabell 3. Tabellen viser rødlista arter som er funnet i søndre del av naturreservatet i forbindelse med feltregistrering 22.08.07 (Klepsland 2008).

Art	Gruppe	Status *	Antall funn'	Funnsted (kjerneområde)	Voksested
Hvitkurle <i>Pseudorchis albida</i>	Orkidé	NT	1	Ukjent	Baserik beitemark, slåtteeng og skog
Gubbeskjegg <i>Alectoria sarmentosa</i>	Busk- og bladlav	NT	1	Ukjent	Bartrær
Taiganål <i>Chaenotheca laevigata</i>	skorpelav	VU	2	Synnerelva	Høgstubber og grove, levende bar- og lauvtrær
Trollisotbeger <i>Cyphelium karelicum</i>	Skorpelav	VU	3	Knollen	Gransumpskog. Stammer og døde kvister.
Rustdoggnål <i>Sclerophora coniophaea</i>	Skorpelav	NT	1	Knollen	Gamle trær og høgstubber
Sukkernål <i>Chaenotheca subroscida</i>	Skorpelav	NT	1	Knollen	Stammer av gamle grantrær
Svartsonekjuke <i>Phellinus nigrolimitatus</i>	Vedboende sopp	NT	8	Knollen, Synnerelva og utenfor.	Grove læger av gran

* Røddlistestatus pr. 2015 (Artsdatabanken 2015).

' Antall funn under feltregistrering 22.08.07.

Vedlegg 3. Beskrivelse av kjerneområdene i Koltjønndalen naturreservat

Verdivurdering av kjerneområder

Svært viktig (A): Lokalteter med arter eller naturtyper i rødlistekategoriene «kritisk truet» (CR) eller «sterkt truet» (EN). Lokalteter vurderes også som «svært viktige» dersom det er sannsynlig at slike arter finnes der.

Viktig (B): Lokalteter med rødlistearter i kategorien «sårbar» (VU), eller lokalteter hvor det er sannsynlig at disse forekommer. Lokalteter kan også vurderes til kategori B dersom de inneholder flere arter i kategorien «nær truet» (NT), eller dersom den inneholder naturtyper i kategoriene VU eller NT.

Lokalt viktig (C): Lokalteter som ikke når opp til prioritering i B-kategori, men som kan være viktige i lokal sammenheng.

(Direktoratet for naturforvaltning 2007)

Utdrag fra «Naturverdier for lokalitet Østre Fjergen, registrert i forbindelse med prosjekt Frivilligvern 2007» (Klepsland 2008):

1 Knollen S

Naturtype: Gammel barskog - Gammel granskog

Areal: 407daa

VERDI: B, Hoh: 550-640 moh

Avgrensingen gjelder den eldste, rikeste og mest kompakte delen av skogen sør for Knollen. Avgrensingen bryter en del med tidligere Mis-avgrensinger som i større grad følger bestandsgrenser. Skogen er en del oppbrutt av glisne bjørkerike parti og myr. I nordvest er et større parti med bjørkedominert staudeskog med bl.a. skogmarihand, kranskonvall og hvitsoleie, samt vokssoppene kjeglevokssopp og honningvokssopp. Jorden er noenlunde veldrenert og bjørka oppnår her store dimensjoner, inntil 50 cm dbh. Videre Sørøver dominerer gran skogbildet. Skogen er i tidlig til sen aldersfase, yngst i de mest produktive og lavereliggende deler. Spredte gamle grantrær er satt igjen ved tidligere hogstomganger og representerer i dag verdifulle kontinuitetselement. Enkelte grantrær er trolig over 300 år. Spredte granlæger inngår, hovedsakelig i lavere nedbrytningstrinn etter lokal uttynning av den rådende tregenerasjonen på 100-150 år. Men også gamle, grove læger forekommer og disse er og har vært viktige bærere av en del kontinuitetskrevede dødved-arter. Vegetasjonen veksler mellom blåbærdominert småbregneskog, urterik småbregneskog og fattig staudeskog. Noe myrskog og rik sumpskog inngår. Skorpelavene trollsotbeger (VU), rustdoggnål (NT) og sukkernål er påvist, samt svartsoneskjuke (NT). Arealet representerer det største sammenhengende kontinuitetsområdet i Østre Fjergen. Skogtilstand og artsinventar tilsier regional verdi.

2 Synnerelva N

Naturtype: Gammel barskog - Gammel granskog

Areal: 47daa

VERDI: B, Hoh: 540-560 moh

Avgrensingen gjelder gammel granskog på østsiden av liten sidebekk med sørlig drenering. På vestsiden er det bare glissen tredekning. Arealet utgjør en typisk utpostlokalitet for mer produktiv granskog i området, og den avsides beliggenheten er trolig årsak til den lave påvirkningsgraden. Sonen med produktiv skog er imidlertid svært smal, noe som gjør at kontinuiteten i viktige elementer likevel ikke er spesielt høy. Skogen fordeler seg på mange aldersklasser, med ganske høy tetthet av trær i alderen 200-300 ar. I bedre parti er det mye død ved og læger i alle nedbrytningsfaser og dimensjoner. Vegetasjonsbildet veksler forholdsvis mye mellom myr, blåbærskog, småbregneskog, fattig lågurtskog og storbregneskog med innslag av stauder. Noen kalkholdige berg og steinblokker inngår også. 4 rødlistearter er påvist; gubbeskjegg (NT), taiganål (VU), svartsonekjuke (NT) og duftskinn (NT), samt signalartene dverggullnål, piggbroddsopp og granstokkjuke. Den sjeldne taiganålen ble funnet ved basis av tre gamle grantrær. På tross av lite areal tilsier skogtilstand og artsinventar mellom regional og nasjonal verdi (B-A).

Vedlegg 4. Bruk av naturmangfoldlovens prinsipper i utformingen av forvaltningsplanen

Dette vedlegget beskriver hvordan naturmangfoldloven har blitt brukt til å utforme forvaltningsplanen. De sentrale prinsippene i dette arbeidet har vært naturmangfoldloven §§ 8-12, som ifølge § 7 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet.

Kunnskapsgrunnlaget i naturmangfoldloven § 8 står sentralt i utformingen av forvaltningsplanen. Under denne paragrafen står det at beslutninger som påvirker naturmangfoldet skal bygge på vitenskapelig kunnskap. Kunnskapsgrunnlaget om naturmangfoldet i Koltjønndalen er beskrevet i kapittel 1 og 4. Denne kunnskapen er bakgrunnen for utformingen av forvaltningsutfordringer og oppsynsplan i kapittel 5.2 og 5.3, samt retningslinjene for brukerinteresser i kapittel 5.4. Basert på de naturfaglige registreringene som har blitt gjort i området har FMNT vurdert at kunnskapsgrunnlaget om naturmangfoldet i Koltjønndalen er godt. Førre-var-prinsippet i § 9 har derfor blitt tillagt lite vekt under utformingen av forvaltningsplanen.

Oppsynsplanen i kapittel 5.3 er utarbeidet for å kunne vurdere utviklingen av verneverdiene i naturreservatet. Ved å føre tilsyn med bruken av området parallelt med tilstanden til naturverdiene, vil en kunne gi en vurdering av den samlede belastningen på økosystemet, etter prinsippet i naturmangfoldloven § 10. Dette vil også kunne bli en viktig del av det fremtidige kunnskapsgrunnlaget om økosystemets robusthet, og bør vurderes ved en eventuell revidering av forvaltningsplanen.

Prinsippene i §§ 11 og 12 har blitt lagt til grunn i utformingen av retningslinjer for brukerinteresser i kapittel 5.4. Disse prinsippene går ut på at tiltakshaver skal bære kostnadene ved miljøforringelse (§ 11), og at en skal bruke de teknikker og driftsmetoder som gir minst belastning på naturmangfoldet (§ 12). Retningslinjene i forvaltningsplanen pålegger ikke brukerinteressene direkte ekstra kostnader slik FMNT ser det, men det står blant annet spesifisert at en vil kunne få krav om utbedring dersom en gjør skade på naturmangfoldet gjennom en annen driftsform enn det som står spesifisert i forvaltningsplanen. Det vil også kunne bli et krav, ved en eventuell dispensasjon fra verneforskriften, om at en bestemt teknikk eller driftsmetode skal benyttes for å gjøre minst mulig skade på naturen.

Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 vil også bli vurdert under behandlingen av dispensasjonssaker.

